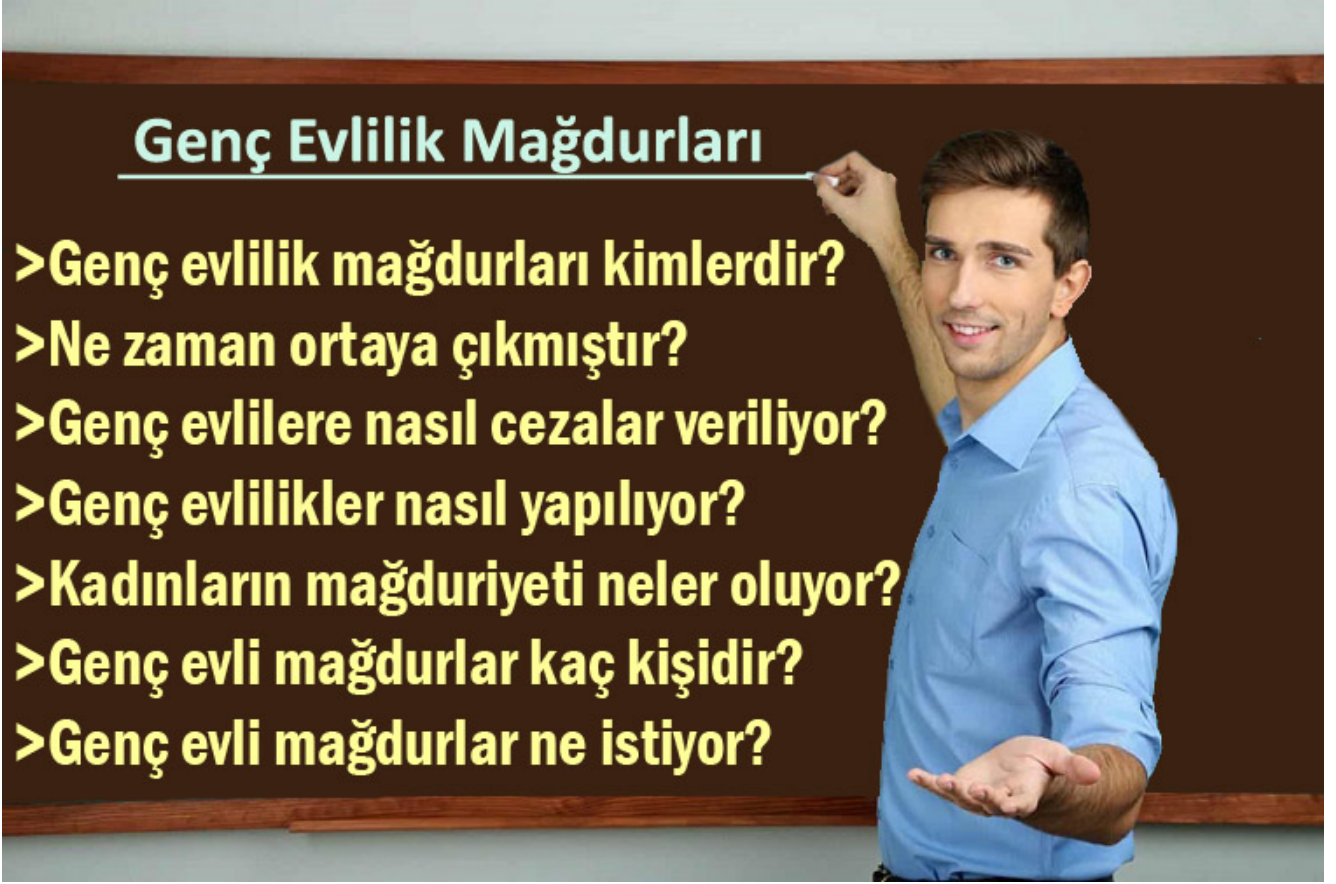

Bir Çırpıda #GençEvlilikMağdurları

Soru: Genç evlilik mağdurları kimlerdir? Ne zaman ortaya çıkmıştır?

Cevap: 1926 yılında büyük oranda İsviçre'den etkilenecek kabul edilen **743 sayılı** ilk Türk Medeni Kanununun **88. Maddesi** "Erkek onsekiz ve kadın onyedini yaşını ikmal etmedikçe evlenemez. Şu kadar ki hakim, fevkalade hallerde ve pek mühim bir sebebe mebni onbeş yaşını ikmal etmiş olan erkek ve kadının evlenmesine müsaade edebilir. Ana ve baba ve vasi de dinlenir." şeklindeydi. Ancak toplumun genel kültür yapısı ve alışkanlıkları, aniden yapılan kanunla yaş yasağına uygun olmayınca, mahkemelerde anormal bir dava patlaması ve sosyal kargaşa yaşanmaya başladı. Bu hükmün toplumsal yapıya uygun olmadığı anlaşılınca, **1938** yılında yapılan 3453/1 sayılı değişiklik kanunu ile 88. maddenin metni "Erkek on yedi, kadın on beş yaşını ikmal etmedikçe evlenemez. Şu kadar ki hakim, fevkalade hallerde ve pek mühim bir sebebe mebni on beş yaşını ikmal etmiş olan bir erkeğin veya on dört yaşını bitirmiş olan bir kadının evlenmesine müsaade edebilir. Karardan önce ana, baba veya vasinin dinlenmesi şarttır." olarak değiştirildi.

1938'de yapılan bu düzenleme **63 yıl** boyunca sorunsuz uygulanageldi. **2001** yılında 57. Türkiye Hükümeti (**ANASOL-M 5**. Ecevit Hükümeti - DSP, ANAP ve MHP koalisyonu) döneminde, 743 sayılı ilk Medeni Kanunumuz lağvedilerek, yerine **4721 sayılı** Yeni Türk Medeni Kanunu çıkarıldı. Evlilikle ilgili yaş sınırı kadın ve erkekler için **17** yaşının tamamlanıp **18'e** girme şartıyla yükseltildi. Olağan üstü durumlarda (mahkeme kararı veya hekim raporu ile) **16** yaşını doldurup **17'ye** girenlerin evlenebileceği esnekliği konuldu. İlgili kanun maddesi: "**Madde 124-** Erkek veya kadın onyedini yaşını doldurmadıkça evlenemez. Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple onaltı yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak buldukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir." şeklinde düzenlendi.

Önceki kanunla yasal sayılan 14 ve 15 yaş evlilikleri yasaklanarak suç kapsamına alındı. 2001 yılında aniden yapılan bu düzenlemenin farkında olmayan, veya nasıl olsa yaşımız dolunca resmi nikahla evleniyoruz diye önemsemeyen çiftlerin erkek tarafları, kamu davalarıyla muhatap olarak birkaç yıl süren mahkeme sürecinden sonra ceza alıp hapse girmeye başlayınca, **Genç Evlilik Mağdurları** diye bir topluluk oluştu.

Soru: Genç evlilere nasıl cezalar veriliyor?

Cevap: Genç evlilerde yaşı yasadan küçük veya büyük olsun bakılmaksızın, **sadece erkeklere** hapis cezası verilmektedir. Erkeklerin alacağı cezanın sınırını kız tarafının ilk evlilik yaşı belirlemektedir. Türk Ceza Kanunu "Madde 103- (1) Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, **sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis** cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden; (1)

a) **On beş yaşını tamamlamamış** veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır.

(2) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, **on altı yıldan aşağı olmamak üzere hapis** cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza on sekiz yıldan az olamaz."

63 yıl boyunca kanunen evlilik imkanı verilmiş olan 14 ve 15 yaşındaki kızlar ile evlenen erkekler, çocuğa karşı cinsel istismar suçu işlemiş sayılarak TCK 103/2'ye göre 16 yıla kadar hapis cezası almaya başlamıştır. 14 yaşından küçük kızların evliliği ise daha önce de suç ve yasak kapsamındaydı. Bu cezalar kesilirken sadece evlenen erkekler değil, kızının bu evliliği yapmasına izin veren ve kolaylayan kız babası ile damadın babası da suç ortağı görülerek hapse atılabilmektedir.

15 yaşından büyük fakat 18den küçük kızların yaptığı evlilik ise TCK "Madde 104- (1) Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikayet üzerine, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır." kapsamında ele alınarak ceza kesilmektedir. Genelde kızın ailesinin rızası olmadığı durumlarda önce şikayetle başvuru yapıldığından, tarafların sonradan barışması evliliğin başlaması ile şikayet geri alınsa bile kamu davası yürütüldüğü için 2 yıldan 5 yıla kadar hapis kararları çıkabilmiştir. 2001 yılında kanuna aslında **6 aydan 2 yıla** kadar şeklinde konulan ceza sınırı, **Ak Parti** Hükümetinin 2014 yılında Meclisten çıkarttığı **6545 sayılı kanun** kapsamında **2 yıldan 5 yıla** şeklinde uzatılmıştır.

Soru: Genç evlilikler nasıl yapılıyor?

Cevap: Kızların bu kadar genç yaşta evlilik yapmasına bazen kendileri bazen de aileleri önyak olmaktadır. Daha çok kırsal kesimlerde yaşayanlarda, eğitim seviyelerinin düşük kaldığı gruplarda, dar çevreli toplumsal kuralların geleneklere göre şekillendiği Roman vatandaşlarımız gibi halk kesimlerinde genç yaşlarda evlilikler daha sık görülmektedir. Kendi isteği ile kaçarak evlenen kızların ailesi genelde kolluk kuvvetlerine şikayet ettiğinden resmi kayıt ve takip süreci başlamaktadır. Hiç bir şikayet olmasa bile genç evli kızların gebelik gibi sağlık ihtiyaçları için hastanelere başvurmaları halinde de zorunlu ve resmi ihbar kanalları kullanılmaktadır.

Soru: Genç evli kadınların mağduriyeti neler oluyor?

Cevap: Zorla alıkoyma ve tecavüz gibi tamamen suç kasıtlı olayların dışında kalan hallerde, fiilen evlilik başladığı ve hatta çocuk doğabildiği için, tarafların barışması ve normal hayat düzenine geçmesi söz konusu olsa bile kamu davaları sürdüğünden, 7-8 yıl sonra biten mahkeme sonucu 15-16 yıla varan hapis cezaları infaz edilmeye başlanmaktadır. Cezanın infaz edilmesiyle birlikte damat, davanın içeriğine göre damadın babası ve kayınpederi de hapse atılmaktadır. Çocuğa cinsel istismar, yani tecavüz suçu ile hapiste çürütülmeye ve gerçek suçluların içinde yaşamaya başlamaktadır. Bu sırada dışarıda kalan hanımlarının ve çocuklarının durumu ise tam bir perişanlığa dönmektedir. Ortada herhangi bir şikayetçi olmadığı, tam tersine mağdur olmaya başlayan bir kadın ve çocukları bulunduğu halde, adalet sistemimiz ceza infazlarını eksiksiz tamamlamaktadır. Mahkumlara verilen yasal haklar kapsamında, dışarıda kalan kadınların hapishanelerde tahsis edilen pembe odalarda tecavüzcüleri olarak hüküm giymiş resmi nikahlı kocaları ile cinsel birliktelik yaşama imkanının verilmesi de trajikomik bir gerçektir. Genç evli mahkumların şans eseri çıkabilen genel aflardan da yararlanmaları engellenmektedir. Sarhoşken 3 kişiyi trafikte kaza yaparak öldüren katil kişiler, 3 yıl yatıp afla çıkabilirken, genç evliler hapis cezasını çekmeye devam etmektedir. Dışarıda kalan genç kadınların kocaları, babaları ve kayınpederleri hapiste tutulunca, hem kendilerinin hem de ebeveyn ailelerin durumu feci şekilde bozulmakta ve her açıdan mağdur kalmaktadır.

Soru: Genç evli mağdurlar kaç kişidir?

Cevap: Kamuoyunda bilinen veya duyulan en yüksek rakam 8.000 civarında genç evlilik mahkumu olduğudur. Ancak bu sayının 3.000 olduğunu söyleyenler de çıkmaktadır. Hatta genç evli kadınlar ile erkeklerin arasındaki yaş farklarına göre farklı sayılarda grupların çıkması da mümkündür. Kız ve erkek arasında yaş farkı açısından 18 yaş üzeri evliliklerde ise her hangi bir sınır bulunmamaktadır.

Soru: Genç evli mağdurlar ne istiyor?

Cevap: Karşılıklı rızası ve resmi nikahı devam eden çiftlerin hapiste tutulan eşlerine bir defaya mahsus af getirilerek salıverilmesini, sicillerinin temizlenerek ailelerine sürülen bu kara lekeden kurtarılmasını istiyor. Dışarıda mağdur kalan eş ve çocuklarının aile babalarına bir an önce kavuşmasını istiyor. Yaşanan kötü günleri unutarak geleceğe mutlu adımlar atabilmeyi istiyor. Yokluk ve yoksunluk içinde gözyaşları, ahlar ve devlet idaresine beddualarla geçen karanlık gecelerin sona ermesini istiyor. Her seçim döneminde vicdanını biraz dinleyen ve çözüm sözü veren siyasilerin, bu istismar dolu uzatmaları bitirmesini, aile ve mukaddesat düşmanı feministlerin kara propagandalarına esaretten ve ürkeklikten kurtulmalarını istiyor. Onlar da mutlu olmayı, çocuklarını huzur içinde büyütebilmeyi istiyor.

Sonsöz: Genç evlilik mağduru mahkumlar hepimizin ahiretini berbat edebilecek kadar etkili beddua hakkına sahip olabilirler. Onların dışarıda kalan eşleri ve çocukları açlığa, çaresizliğe, ilgisizliğe karşı namuslarıyla yaşayabilme mücadelesi veriyorlar. Ortalama evlilik yaşınının 28'e çıktığı bir zamanda, elbette hiç kimse çocuğunun bu kadar genç yaşta evlenmesini tercih etmez. Zaten kanunların bu konuda hiç acımadığını herkes görmüş ve yaşamış oldu. 2001 yılından sonra bu duruma düşen kişiler içinden; rızasız tecavüz, gasp, parayla satın alma gibi kabullenmesi mümkün olmayan adi suçlar dışında kalan, resmi nikahlı ve kadınların açık rızalarıyla kavuşmak için mücadele ettiği evli erkeklerinin salıverilmesini, sicillerinin temizlenmesini talep ediyoruz. Benzer şekilde genç yaşta evliliklerin tekrarlanmaması için de eğitim ve kalkındırma çalışmalarının, ekonomik iyileştirmelerin tabana yayılması gerekir. En son genç evli mahkum da yuvasına kavuşana kadar, hiç kimse huzurlu bir toplum beklemesin, bela ve musibetlerden kendisini emin zannetmesin! Genç evli mağdurların ailelerine en kısa zamanda kavuştuklarını görmeyi de Yüce Mevla'm bizlere nasip eylesin! Amin..

Ercan ÖZÇELİK

Türkiye Aile Meclisi Başkan Yardımcısı

Kaynaklar:

743 Sayılı ilk Türk Medeni Kanunu <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/5.3.743.pdf>

4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4721.pdf>

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>